

In een boekje over namen van vogels mag je verwachten dat de auteurs zelf duidelijk aangeven door welke publikaties zij zich hebben laten leiden bij de keuze en de schrijfwijze van 'hun' vogelnamen. Is de naamgeving van Arnoud van den Berg gebruikt of is de naamgeving van Voous gehanteerd? Zo komen we Sprinkhaanzanger tegen, naast Goudhaantje, Holeduif, Slangenarend en Zwarte Zee-eend. Echt storend is dit natuurlijk niet. Een onbegrijpelijke misser is evenwel de volgorde waarin de vogelsoorten worden behandeld. De auteurs hebben veel, vooral oude vogelboeken geraadpleegd. Daarin zijn immers de meeste volksnamen te vinden. Het was een kleine moeite geweest om een moderne vogelgids te pakken en de daarin gebruikte volgorde (en wetenschappelijke naamgeving!) over te nemen. Vooral bij de grotere families is het gewoon een puinhoop. Zo is de Grote Zaagbek niet bij de Middelste Zaagbek te vinden, maar tussen Eidereend en Grote Zee-eend. De Tafeleend is beland tussen Smient en Wilde Eend en de Brilduiker is ingeklemd tussen Bergeend en Casarca. Hetzelfde euvel doet zich voor bij de zangvogels: Goudhaantje tussen Fluit en Grasmus, maar Vuurgoudhaantje 11 pagina's verder tussen Tuinfluit en Waterrietzanger. Gelukkig is er achterin een register van alle namen opgenomen, waardoor het toch nog zonder veel zoeken mogelijk is de gezochte vogelsoort te vinden.

Voor de leden van onze vereniging is het wel leuk om te vermelden dat op een van de eerste pagina's een gedicht van Albert Verwey staat afgedrukt, getiteld: "Ode op de ornithologische ambitie van zoon Jan", geschreven op 5 december 1916. Hierin wemelt het van de volksnamen voor vogels. Een hoogstaand dichtwerk lijkt het mij niet, want

het vertoont sterke overeenkomsten met sinterklaas-rijmelarij. Dat was vermoedelijk ook de bedoeling, gelet op de datum die bij het gedicht staat afgedrukt.

*Hier is een kolfje naar mijn hand.
Ik was juist uitgeput van dichten.
Toen ging 'k met Jan langs land en strand.
En vond wat ik hier zal berichten.
Ik was juist uitgeput van rijmen.
En wist geen woord meer om te lijmen
Aan 't andre woord: toen toonde Jan
Me een land vol vogels en die dieren
Zo fraai en ook zo vreemd benaamd.
Dat ik, om jullie te plezieren,
Zoals 't een goed poëet betaami,
Wel zeven weken rijmen kan.
Ik zag daar niet enkel de leeuwerik,
Maar de heimourik en de doverik,
En de gril en de grit en de kwid en de krik
En de tuut en de fuut en de tureluur
En de duut en het vogeltje schiet-in-het-vuur.
En de tjuut en de schrieverik
En één vogel heette de kiekendief,
En een andere noemde zich zoetelief,
En een kriet en een knoi en een ak en een gust
En een alk en een erk en een krak en een krust
Gezelsten verheugd met een kokelevi
Een dominee, een deen en een krie!
En dat vriendelijke vogeltje Levendigheid
Dat vrijde zowaar met Lijzetijd,
En het zag om een hoekje een kale kadotter
Met zijn vrienden, de spritter en de protter.
Ik kan je verzekeren, er kwam geen end
Aan het rare gedoe: waar dat 'k me wend,
Overal vond ik het vreemdste concilie.
Een Noorman en een witte non
Zongen sopraan en bariton.
Een grijze lummel liep als familie
Met een gele hofzanger en een swel.
't Is waarlijk te zot dat ik het vertel,
Maar één meneer noemde zich Staring -
Je weet wel, de dichter, - en toen kwam dwaaske
En vroeg waarachtig ook om een plaske.
En eindelijk als de baas van het spul, kleine Jannetje
Arm in arm met 't ovenbakkermanneje.
Dat was mijn allerlaaste openbaring.
Ik zette alles trouw op papier
En liet het dragen door de grote schier.*

[5 december 1916] Albert Verwey

Deze 'Ode op de ornithologische ambitie van zoon Jan' van Albert Verwey werd overgenomen uit de bundel 'Dichtwerk' (1983), met toestemming van Uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam.

Aalscholvers op zee

Hein Verkade

In de jaren zeventig waren af en toe enkele Aalscholvers boven zee waar te nemen, zeldzaam genoeg om er een aparte aantekening van te maken in je opschriftboekje.

De jaren daarna is de soort echter spectaculair in aantal toegenomen dankzij stopzetting van de jacht en de ingebruikname van nieuwe broedgebieden als de Oostvaardersplassen in Flevoland. Ook bij het zeetrek-tellen is deze toename niet onopgemerkt gebleven. De laatste jaren is het opmerkelijk wanneer je na een uur zeetrek-tellen geen Aalscholvers waargenomen hebt.

De aard van de waarnemingen verandert ook langzaam maar zeker. Twintig jaar gelden werden alleen langsvliegende vogels gezien. Geleidelijk werd met rustig weer, steeds vaker een foeragerende vogel in zee waargenomen. Meer en meer Aalscholvers volgden, waardoor groepjes vissende vogels een gewoon verschijnsel werden.

Onlangs kon een nieuwe dimensie aan het veranderende gedrag worden toegevoegd. 21 augustus jl. voer een viskotter dicht langs de kust met daarachter de gebruikelijke sliert foeragerende meeuwen en sterns. Plots kregen zij gezelschap van een groepje van vijf Aalscholvers die vlak achter de boot in het water ploften. Zij doken naar harte-lust en raakten steeds verder van de varende boot verwijderd. Na enkele minuten vlogen zij op om weer plaats te nemen in het schroefwater. Even later kregen zij gezelschap van acht soortgenoten die hetzelfde gedrag vertoonden.

Van meeuwen, sterns en Jan van Genten is het foerageren achter vissersboten al heel lang bekend. Bij Aalscholvers had ik dit gedrag nog nooit waargenomen.

Niet alleen de aantallen maar ook de gewoonten van deze vogels zijn opvallend gewijzigd de afgelopen jaren

Vogels kijken blijft boeiend, zeker boven zee!!